

**Program opieki nad bezdomnymi zwierzętami
oraz zapobiegania bezdomności zwierząt
na terenie Gminy Przywidz w 2013 r.
zwany dalej „*Programem*”**

marzec 2013 r.

I. Podstawa prawna dla Programu

Podstawę prawną dla utworzenia „Programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Przywidz w 2013 r.” stanowią:

- ✓ art. 3 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zm.),
- ✓ art. 11a ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o ochronie zwierząt* (Dz. U. z 2003 r. Nr 106 poz. 1002 z późn. zm.) z uwzględnieniem nowelizacji ustawy z 2011 r.
- ✓ art. 7 ust. 1 pkt 3 oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.).

II. Stan aktualny dotyczący opieki nad bezdomnymi zwierzętami w Gminie Przywidz

Gmina Przywidz jest gminą wiejską położoną w powiecie gdańskim, woj. pomorskie. Zajmuje powierzchnię 12.962 ha i jest zamieszkiwana przez 5.631 mieszkańców¹ z tego 5564 osoby są zameldowane na pobyt stały. Gmina ma charakter rolniczo – turystyczny z drobnymi usługami w sektorach usług podstawowych dla ludności (komunalnych, medycznych, pocztowych), budowlanych, hotelarskich.

Gmina od dłuższego czasu boryka się z problemem bezdomnych zwierząt na swoim terenie. Jest to spowodowane zarówno zwierzętami, które mieszkańcy miast podrzucają na teren gminy przejeżdżając po trasach komunikacyjnych znajdujących się na jej obszarze jak również niedostatecznym poziomem opieki zapewnianym przez samych mieszkańców gminy. Prowadzi to często do wydostania się zwierzęcia poza teren posesji i zgłoszenia przez innych mieszkańców takiego zwierzęcia jako bezdomnego. Problemem jest jednocześnie brak powszechnego znakowania zwierząt domowych celem późniejszej identyfikacji ich właściciela (czipowania), co uniemożliwia odzyskanie przez gminę, jako jednostkę realizującą zadania z zakresu odławiania bezdomnych zwierząt, należności za wykonane czynności w tym zakresie.

Gmina realizuje zadania w zakresie bezdomności zwierząt poprzez podmiot, z którym posiada umowę oraz w porozumieniu z urzędowym lekarzem weterynarii działającym na terenie powiatu gdańskiego. Corocznie do urzędu gminy i na komisariat Policji w Kolbudach zgłaszane jest do kilkunastu sytuacji wymagających udzielenia pomocy rannemu zwierzęciu bądź odłowienia wałęsającego się zwierzęcia. Umowa na świadczenie usług odławiania i zapewniania opieki bezdomnym

¹ Dane ewidencji ludności Urzędu Gminy Przywidz na dzień 31.12.2012 r.

zwierzętom jest umową jednoroczną. Obecnie Gmina Przywidz podpisała umowę świadczenie ww. usług przez Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Zwierząt (OTOZ) z siedzibą w Gdyni. Towarzystwo prowadzi kilka schronisk na terenie województwa, m.in. w Dąbrowce, Tczewie i Starogardzie Gdańskim. Docelowo to właśnie do tych miejsc Gmina przekazuje bezdomne zwierzęta ze swojego terenu. W odniesieniu do współpracy z lekarzem weterynarii Gmina zdecydowała się na współpracę z Lecznicą Specjalistyczną dla Koni i Małych Zwierząt w Trąbkach Wielkich prowadzoną przez lek. wet. Andrzeja Pylńskiego. Usługi świadczone przez Lecznicę odbywają się na zasadzie umowy i dotyczą przede wszystkim interwencji do zwierząt rannych w wypadkach drogowych, w porze nocnej lub w przypadku bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa dla ludzi, w tym w przypadku konieczności przeprowadzania obserwacji zwierzęcia. W takich przypadkach to lekarz weterynarii ma ostateczne zdanie o postępowaniu z takim zwierzęciem.

W 2013 r. Gmina Przywidz ustaliła stawki i pobór podatku za posiadanie psa. W ostatnim roku poniesiono znaczne wydatki z tytułu odławiania i zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom. Wpływy z tego tytułu mają częściowo pokryć środki przeznaczone na zapobieganie bezdomności.

Zestawienie środków finansowych stanowiących dochody i wydatki budżetowe gminy związanych z realizacją czynności przeciwko bezdomności zwierząt w latach 2008 - 2012 przedstawiono poniżej.

Rok	Dochody		Wydatki
	Plan	Wykonanie na koniec danego roku	Wykonanie na koniec danego roku
2008	9 700,00 zł	9 404,60 zł	14.400,00 zł
2009	9 800,00 zł	7 498,04 zł	16 034,00 zł
2010	5 000,00 zł	3 945,56 zł	14 802,90 zł
2011	0,00 zł	0,00 zł	17 600,00 zł
2012	0,00 zł	0,00 zł	23 673,16 zł

Informacje przedstawione w tabeli dały podstawę do ponownego ustalenia poboru podatku od posiadania psa. Zebrane środki zostaną wykorzystane na czynności związane z odławianiem oraz zapewnieniem opieki bezdomnym zwierzętom.

III. Cele Programu

Głównym celem niniejszego Programu jest zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie gminy Przywidz oraz zmniejszanie liczby takich zwierząt, zapewnienie im odpowiedniej opieki i schronienia.

Celami szczegółowymi, które mają się przyczynić do osiągnięcia w 2013 r. tego celu są:

- zapewnienie bezpieczeństwa osób mieszkających i przebywających na terenie gminy Przywidz,
- zapewnienie właściwej opieki bezdomnym zwierzętom po ich odłowieniu przez przekazanie do schroniska,
- podniesienie wiedzy społeczeństwa nt. obowiązków jakie ciążyą na właścicielach / opiekunach zwierząt domowych, hodowlanych,
- propagowanie adopcji zwierząt ze schroniska,
- propagowanie wolontariatu na rzecz opieki nad bezdomnymi zwierzętami,

IV. Podstawowe definicje

Zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt, która reguluje zakres niniejszego *Programu* przyjęto nw. definicje:

- humanitarne traktowanie zwierząt – traktowanie zwierzęcia przy uwzględnieniu jego potrzeb i przy zapewnieniu mu opieki i ochrony;
- konieczność bezzwłocznego uśmiercenia – obiektywny stan rzeczy stwierdzony, w miarę możliwości, przez lekarza weterynarii, polegający na tym, że zwierzę może dalej żyć jedynie cierpiąc i znosząc ból a moralnym obowiązkiem człowieka staje się skrócenie cierpień zwierzęcia;
- okrutne traktowanie – wymienione w ustawie przypadki znęcania się nad zwierzętami oraz inne postępowanie właściciela lub innej osoby, prowadzące do skutków porównywalnych ze skutkami znęcania się;
- pielęgnacja – wszystkie aspekty relacji między człowiekiem a zwierzęciem, w szczególności uruchamiane przez człowieka zasoby materialne i niematerialne, aby uzyskać i utrzymać u zwierzęcia stan fizyczny i psychiczny, w którym najlepiej ono znosi warunki bytowania narzucone przez człowieka,
- rażące zaniedbanie – drastyczne odstępstwo od określonych w ustawie norm postępowania ze zwierzęciem, a w szczególności w zakresie utrzymywania zwierząt w stanie zagłodzenia, brudu, nieleczonej choroby, w niewłaściwym pomieszczeniu i nadmiernej ciasnocie;
- szczególne okrucieństwo – przedsięwzięcie przez sprawcę działań charakteryzujących się drastycznością form i metod, a zwłaszcza działanie w

sposób wyszukany lub powolny, obliczony z premedytacją na zwiększenie rozmiaru cierpienia i czasu ich trwania;

- uwięź – wszelkie urządzenia mechaniczne krępujące swobodę ruchów zwierzęcia, w zakresie możliwości przemieszczania się ponad ustalony zakres, jak też niektóre urządzenia do kierowania ruchami zwierzęcia w sposób zamierzony przez człowieka;
- właściwe warunki bytowania – zapewnienie zwierzęciu możliwości egzystencji, zgodnie z potrzebami danego gatunku, rasy, płci i wieku;
- zwierzęta bezdomne – zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod opieką której trwale dotąd pozostały;
- zwierzęta domowe – zwierzęta tradycyjnie przebywające z człowiekiem w jego domu lub innym odpowiednim pomieszczeniu, utrzymywane przez człowieka w charakterze jego towarzysza;
- zwierzęta gospodarskie – zwierzęta gospodarskie w rozumieniu ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt hodowlanych (Dz. U. z 2007 r. Nr 133 poz. 921 z późn. zm.), tj. koniowate - zwierzęta gatunków: koń (*Equus caballus*), osioł (*Equus asinus*), bydło - zwierzęta gatunków: bydło domowe (*Bos taurus*) i bawoły (*Bubalus bubalus*), jeleniowate - zwierzęta z gatunków: jelen szlachetny (*Cervus elaphus*), jelen sika (*Cervus nippon*) i daniel (*Dama dama*) utrzymywane w warunkach fermowych w celu pozyskania mięsa lub skór, jeżeli pochodzą z chowu lub hodowli zamkniętej, o których mowa w przepisach prawa łowieckiego, albo chowu lub hodowli fermowej, drób, świnię (*Sus scrofa*), owce (*Ovis aries*), kozy (*Capra hircus*), pszczołę miodną (*Apis mellifera*), zwierzęta futerkowe;
- zwierzęta wolno żyjące (dzikie) – zwierzęta nieudomowione żyjące w warunkach niezależnych od człowieka;
- schronisko dla zwierząt – miejsce przeznaczone do opieki nad zwierzętami domowymi spełniające warunki określone w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

V. Odławianie bezdomnych zwierząt z terenu gminy

Odławianie zwierząt uznanych za bezdomne jest jednym z podstawowych działań mających na celu szybkie zapewnienie opieki tym zwierzętom a jednocześnie zagwarantowanie mieszkańcom i osobom czasowo przebywającym na terenie gminy bezpieczeństwa. W związku z tym, odławianiu zwierząt bezdomnych należy przywrócić się w kontekście:

1. Trybu odłowienia

Do 2011 r. zasady odławiania bezdomnych zwierząt z terenu gminy regulowała uchwała nr LIII/317/2010 Rady Gminy Przywidz – osoby pełniące funkcję organu gminy z dnia 16 czerwca 2010 r. w *sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt z terenu Gminy Przywidz oraz zapewnieniu im dalszej opieki*. Odławianie odbywało się na zasadzie interwencji bądź w trybie okresowym (poprzez zarządzenie Wójta dotyczące okresu wyłapywania bezdomnych zwierząt, podawane z 21-dniowym wyprzedzeniem). Po nowelizacji przepisów, w 2012 r dokumentem ustalającym postępowanie z bezdomnymi zwierzętami regulował „*Program opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Przywidz w 2012 r*”. Zakładano, iż większość odłowień w 2012 r. będzie dotyczyła bezdomnych psów, odbywać się będzie w trybie interwencyjnym, tak jak to miało miejsce dotychczas, w liczbie nie przekraczającej 10 szt. w skali roku. Jednakże odłowiono 15 bezdomnych psów z terenu gminy.

2. Podmiotów uprawnionych do odłowienia

Odłowienia zwierzęcia będzie dokonywał podmiot, z którym gmina podpisze umowę (wyłonionego w trybie zapytania ofertowego) będzie dokonywał tych czynności w zamian za należną opłatę. Gmina będzie starała się korzystać z usług podmiotu, który zagwarantuje:

- odbiór zgłoszonego zwierzęcia w czasie 24 godzin od daty zgłoszenia, a w przypadku zwierząt z podejrzeniem występowania choroby zakaźnej lub zwierząt błąkających się w porze zimowej przy niekorzystnych warunkach pogodowych – w czasie 4 godzin;
- zgłoszenie potrzeby interwencji na telefon stacjonarny w godzinach pracy urzędu gminy, a po tych godzinach – na numer telefonu komórkowego;
- dysponowanie wykwalifikowanym personelem posiadającym predyspozycje osobowościowe, odpowiedni sprzęt (w tym skaner pozwalający na odczyt nr czipa) i środki weterynaryjne do przeprowadzenia odłowienia.

Gmina stara się aby podmiot zajmujący się w 2013 r. czynnościami odłowienia bezdomnych zwierząt był jednocześnie podmiotem odpowiedzialnym za późniejsze zapewnienie im opieki w schronisku.

Z uwagi na zapobieżenie zagrożeniu sanitarnemu, bezpieczeństwu publicznemu bądź wyrządzeniu szkód przez zwierzę, odłowienia może dokonać lekarz weterynarii (na podstawie zlecenia usługi) lub funkcjonariusze straży granicznej, służby łowieckiej lub leśnej z przekazaniem zwierzęcia do stosownego schroniska spełniającego wymagania prawne. Dotyczy to szczególnie pory nocnej.

3. Sposobu zgłaszania potrzeby odłowienia

- Zgłoszenia potrzeby odłowienia zwierzęcia może dokonać:
 - każdy mieszkaniec gminy,
 - każda osoba przebywająca czasowo na jej terenie,
 - funkcjonariusz Policji,
 - funkcjonariusz Straży Granicznej,
 - lekarz weterynarii,
 - członek koła łowieckiego dzierzawiącego obwód łowiecki na terenie gminy,
 - funkcjonariusz służby leśnej,
 - przedstawiciel organizacji społecznej, której statutowym celem jest ochrona zwierząt, działającej na terenie gminy.

- Podstawą zgłoszenia interwencji odłowienia zwierzęcia jest przeświadczenie osoby zgłaszającej, że zwierzę stanowi zagrożenie:
 - dla bezpieczeństwa osób przebywających na terenie gminy,
 - dla bezpieczeństwa sanitarnego,
 - dla innych zwierząt domowych, gospodarskich lub dzikich,a także gdy zwierzę znajduje się poza terenem swojego dotychczasowego przebywania bez opieki, pożywienia, schronienia, jest ranne.

- Zgłoszenia interwencji należy dokonywać:
 - a) w godzinach pracy urzędu gminy Przywidz:
 - na piśmie,
 - drogą elektroniczną (adres e-mail: sekretariat@przywidz.pl, ochrona_srodowiska@przywidz.pl),
 - telefonicznie (pod nr 58 682 51 46, 58 682 59 90),
 - faxem (pod nr 58 682 52 25).

 - b) po godzinach pracy urzędu gminy:
 - do funkcjonariuszy Policji (komisariat Policji w Kolbudach, tel. 997, 58 682-59-90, 58 785 43 16)
 - do funkcjonariuszy Straży Granicznej pełniących służbę na terenie gminy (tel . 58 343-39-00)
 - miejscowego lekarza weterynarii (tel. 58 682-83-95) – jedynie za pośrednictwem pracowników Urzędu / funkcjonariuszy Policji / funkcjonariuszy Straży Granicznej.

4. Rodzaju czynności wykonywanych przy odłowieniu

Niniejszy Program zakłada 2 procedury czynności wykonywanych podczas odławiania bezdomnych zwierząt z terenu gminy zależnie od czasu jej zgłoszenia:

I procedura - w przypadku zgłoszenia bezdomnego zwierzęcia do odłowienia w godzinach pracy urzędu gminy Przywidz. W tym przypadku zakłada się wykonanie niżej przedstawionych czynności.

- zgłoszenie do urzędu gminy w Przywidzu konieczności interwencji w sprawie bezdomnego zwierzęcia;
- zweryfikowanie informacji o zwierzęciu (w rozmowie telefonicznej z osobą zgłaszającą a w razie konieczności z innymi jednostkami, sprawdzenie informacji w terenie przez pracowników urzędu),
- wezwanie podmiotu uprawnionego do odłowienia bezdomnego zwierzęcia na terenie gminy,
- wstępna ocena stanu zdrowotnego zwierzęcia, rozeznanie jego właściciela / opiekuna (jeśli jest to możliwe, np. na podstawie czipa, opinii minimum 2 osób zamieszkujących w sąsiedztwie)
 - w przypadku gdy zwierzę posiada właściciela – oddanie zwierzęcia właścicielowi / opiekunowi z możliwością ukarania w formie upomnienia bądź trybie mandatowym,
 - w przypadku gdy zwierzę posiada właściciela / opiekuna ale zwierzę jest chore, ranne bądź agresywne – zabranie zwierzęcia przez podmiot odławiający i późniejsze obciążenie właściciela / opiekuna kosztami leczenia i utrzymania zwierzęcia (gmina wykonuje finansowe zadanie opieki nad zwierzęciem przez pewien czas, jedynie zastępczo);
 - w przypadku, gdy zwierzę nie posiada właściciela – zabranie zwierzęcia przez podmiot odławiający na koszt gminy,
- przekazanie informacji zwrotnej dot. odłowionego zwierzęcia przez podmiot odławiający do gminy,
- opłata usługi odłowienia bezdomnego zwierzęcia przez gminę (w przypadku gdy ustalono właściciela / opiekuna zwierzęcia - obciążenie tej osoby za koszty interwencji).

II procedura - w przypadku zgłoszenia bezdomnego zwierzęcia do odłowienia po godzinach pracy urzędu gminy Przywidz. W tym przypadku zakłada się wykonanie niżej przedstawionych czynności.

- zgłoszenie konieczności interwencji w sprawie bezdomnego zwierzęcia do:
 - funkcjonariuszy Policji w Kolbudach lub
 - funkcjonariuszy Straży Granicznej pełniących służbę na terenie gminy
 - wyznaczonego pracownika urzędu gminy Przywidz;

- zweryfikowanie informacji o zwierzęciu przez funkcjonariuszy, osobę z urzędu (w rozmowie telefonicznej z osobą zgłaszającą a w razie konieczności z innymi podmiotami, np. lekarzem weterynarii, poprzez wizję na miejscu zdarzenia);
- wezwanie podmiotu uprawnionego do odłowienia bezdomnego zwierzęcia na terenie gminy a w razie konieczności - lekarza weterynarii;
- wstępna ocena stanu zdrowotnego zwierzęcia na miejscu, rozeznanie jego właściciela/ opiekuna (jeśli jest to możliwe, np. na podstawie czipa, opinii min. 2 osób zamieszkujących w sąsiedztwie)
 - w przypadku gdy zwierzę posiada właściciela / opiekuna ale zwierzę jest chore, ranne bądź agresywne – zabranie zwierzęcia przez podmiot odławiający i późniejsze obciążenie właściciela / opiekuna kosztami leczenia i utrzymania zwierzęcia (gmina wykonuje finansowe zadanie opieki nad zwierzęciem przez pewien czas, jedynie zastępczo);
 - w przypadku, gdy zwierzę nie posiada właściciela – zabranie zwierzęcia przez podmiot odławiający na koszt gminy,
- przekazanie informacji do urzędu gminy w Przywidzu o zaistniałej interwencji w sprawie bezdomnego zwierzęcia, jej przebiegu, zastosowanych środkach (upomnienie, mandat)- informację należy przekazać następnego dnia pracy urzędu licząc od daty zajścia interwencji.
- przekazanie informacji zwrotnej dot. odłowionego zwierzęcia przez podmiot odławiający do gminy,
- opłata usługi odłowienia bezdomnego zwierzęcia przez gminę (w przypadku gdy ustalono właściciela / opiekuna zwierzęcia - obciążenie tej osoby za koszty interwencji).

5. Możliwych do wystąpienia kłopotów przy odłowieniu.

Przy samych czynnościach związanych z odłowieniem zwierząt prawdopodobne jest wystąpienie wielu problemów, zauważanych już w latach ubiegłych. Zaliczyć do nich możnam.in:

Lp.	Zidentyfikowany problem	Powody występowania problemu	Możliwe metody rozwiązania
1	Zidentyfikowanie czy zwierzę posiada właściciela/ opiekuna	- brak powszechności czipowania zwierząt, - nieprzyznawanie się właścicieli do swoich zwierząt	- akcje informacyjne nt. konieczności oznakowania zwierząt - dotowanie akcji znakowania zwierząt domowych i gospodarskich oraz zakupu dla poszczególnych służb czytników czipowych
2	Zapewnienie sprawnej interwencji, szczególnie w porze nocnej oraz na drogach	- trudność z dotarciem (szczególnie w porze zimowej), - trudność w komunikacji z uwagi na pracę większości jednostek w porze dziennej	- ustalenie procedur postępowania z uwzględnieniem przepływu informacji, - wybór podmiotu gwarantującego szybki odbiór
3	Mobilność zwierzęcia	- zgłaszanie zwierząt (głównie mieszkańcy) bez próby ich zamknięcia/ przywiązania w danym miejscu	- podawanie przy zgłoszeniach możliwe jak najdokładniejszej informacji o miejscu przebywania zwierzęcia - przetrzymanie zwierzęcia w danym miejscu (np. na podwórku, chwilowe uwiązanie- jeśli to możliwe)
4	Upominanie i karanie za niezapewnienie bezpieczeństwa publicznego związanego z wolno biegającymi zwierzętami	- lokalizacja komisariatu policji w odległości blisko 20km od miejscowości gminnej, - zbyt niska karalność, - trudność w określeniu właściciela zwierzęcia - trudność w złapaniu na tzw. „gorącym uczynku”	- współpraca z Policją i Strażą Graniczną (intensyfikacja upomnień, mandatów), - kontrole z urzędu - orzekanie w drodze decyzji: → obowiązku zapewnienia właściwej opieki zwierzęciu → czasowy odbiór zwierzęcia, → obciążenia właściciela / opiekuna zwierzęcia za opiekę zastępczą
5	Szkody powodowane przez bezdomne zwierzęta - zanieczyszczanie przestrzeni publicznych, - agresja w stosunku do osób i innych zwierząt (gospodarskich, domowych, dzikich)	- brak nadzoru nad zwierzętami przez ich właścicieli (w tym niestosowanie smyczy, kagańców), - trudność w złapaniu na tzw. „gorącym uczynku”	- działalność informacyjna do właścicieli / opiekunów o odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez zwierzę wobec innych osób i zwierząt, - współpraca z innymi podmiotami (policja, służba łowiecka, leśna, straż graniczna)

VI. Zapewnienie bezdomnym zwierzętom opieki (w tym w przypadku kolizji drogowej) i miejsca w schronisku

Zgodnie z art. 11 ust. 3 znowelizowanej ustawy *o ochronie zwierząt*, odłowienia zwierzęcia nie można dokonać bez zapewnienia mu miejsca w schronisku. Wyjątkiem są przypadki, gdy zwierzę stanowi poważne zagrożenie dla ludzi lub innych zwierząt. Miejsce dla bezdomnego zwierzęcia w schronisku będzie zapewnione poprzez zawarcie umowy z podmiotem posiadającym na terenie woj. pomorskiego schronisko zdolne do przyjęcia zwierząt z terenu gminy (obecnie umowa z OTOZ - em). Podstawą podpisania umowy było zaproponowanie korzystnych warunków finansowych dla Gminy za świadczone usługi przy jednoczesnym potwierdzeniu spełniania wymagań określonych dla tego typu placówek (m.in. wielkości boksów, środków ochrony, częstotliwości oczyszczania miejsc dla zwierząt).

W celu zapewnienia pełnej i profesjonalnej opieki Gmina będzie dążyła do tego aby:

- każde zwierzę przy przyjęciu go do schroniska zostało zbadane a w razie konieczności poddane obserwacji, przez lekarza weterynarii,
- zwierzę zostało poddane wymagany szczepieniom (jeśli nie były wcześniej wykonywane),
- zwierzę zostało poddane sterylizacji / kastracji,
- zwierzę otrzymało swój identyfikator (czip).

Na szczególną uwagę zasługuje kwestia zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom, które zostały ranne w kolizjach drogowych. W tych przypadkach gmina będzie dążyć do tego aby wstępne rozpoznanie stanu zdrowia poszkodowanego zwierzęcia odbywało się na miejscu zdarzenia przez lekarza weterynarii na podstawie umowy na wykonywanie usługi.

W przypadku stwierdzenia, że zwierzę takie ma nikłe szanse na przeżycie bądź jego przeżycie będzie obarczone dużym cierpieniem, lekarz weterynarii lub funkcjonariusz innej uprawnionej służby może dokonać uśmiercenia zwierzęcia. Odebranie życia zwierzęciu powinno odbywać się w sposób jak najbardziej humanitarny, z użyciem przeznaczonych do tego prawnie środków, poza terenami zabudowanymi i widokiem osób trzecich. Uśmiercone zwłoki zwierzęcia należy bezwzględnie w jak najszybszym terminie przekazać do zakładu zajmującego się utylizacją padłych zwierząt. W przypadku uśmiercenia zwierzęcia przez lekarza weterynarii, to podmiot ten zapewnia przekazanie zwierzęcia do utylizacji. W przypadku, gdy konieczność utylizacji dotyczyć będzie zwierzęcia dużego gabarytowego, obowiązek ten będzie scedowany na podmiot obsługujący gminę. We wszystkich pozostałych przypadkach zgłoszenie potrzeby odbioru padłego zwierzęcia należy zgłosić do urzędu gminy w Przywidzu (tel. 58 682 59 90, e-mail: ochrona_srodowiska@przywidz.pl), który posiada stosowną umowę na tego typu usługi z firma „Usługi transportowe Rybacka Elżbieta” z siedzibą w Nowym Klinczu.

Analogiczne postępowanie należy podjąć, jeżeli w chwili odłowienia zwierzęcia stwierdzi się, że zwierzę stwarza szczególne zagrożenie dla ludzi i środowiska i nie ma innej niż uśmiercenie możliwości pomocy temu zwierzęciu.

Jednocześnie Gmina rozważa ulokowanie na jednym ze swoich terenów 3 kojców, które będą miały służyć do czasowego przetrzymywania zwierzęcia do czasu jego odbioru przez podmiot przewożący do schroniska. Ma to dotyczyć przede wszystkim zwierząt odławianych w porze nocnej oraz zwierząt, które mogą stwarzać bezpośrednie zagrożenie dla ludzi.

VII. Zasady opieki nad wolno żyjącymi kotami

Zgodnie z nowymi przepisami ustawy o *ochronie zwierząt*, gmina ma obowiązek zapewnienia opieki nad wolno żyjącymi kotami. W latach ubiegłych kilkakrotnie notowano przypadki zgłaszania tych zwierząt blakających się po terenie gminy. Zgodnie z definicją „zwierzęcia wolno żyjącego (dzikiego)” przytoczoną w rozdziale II *Programu*, jako wolno żyjące koty będzie się traktować takie osobniki tego rodzaju, które poruszają się przez dłuższy okres czasu poza zamieszkałą posesją, oraz dla których nie udało się ustalić ich dotychczasowego właściciela / opiekuna.

Gmina Przywidz planuje w roku 2013 r. zapewnić opiekę tym zwierzętom poprzez:

- poszukiwanie im nowych opiekunów / właścicieli (zadanie zlecane schronisku),
- zapewnianie pożywienia i miejsc do legowiska wolno żyjącym kotom w wyznaczonych do tego miejscach po stwierdzeniu takiej konieczności,
- umieszczanie kotów chorych, rannych w schronisku w miarę potrzeb po wcześniejszym sprawdzeniu stanu zdrowia zwierzęcia przez lekarza weterynarii,
- sukcesywną kastrację / sterylizację osobników w celu ograniczania ich populacji (zadanie zlecane schronisku).

Zapewnienie pokarmu wolno żyjącym kotom będzie się odbywać po stwierdzeniu takiej potrzeby przez pracowników Urzędu Gminy Przywidz. Potrzebę dokarmiania może zgłosić każdy mieszkaniec gminy widzący taką konieczność na adres e-miał: ochrona_srodowiska@przywidz.pl oraz pod nr tel. 58 682-59-90. Wydawanie żywności będzie się odbywać po podpisaniu z zainteresowaną osobą porozumienia o wykonywaniu przez nią bezpłatnie czynności społecznego opiekuna tych zwierząt w zakresie dokarmiania.

VIII. Metody zmniejszania populacji bezdomnych zwierząt na terenie gminy

Zmniejszanie populacji bezdomnych zwierząt na terenie Gminy Przywidz zaplanowano poprzez realizację zadań interwencyjnych i informacyjnych. Poszczególne rodzaje działań zestawiono w tabeli.

Lp.	Działanie	Opis działania	Częstotliwość
1.	Czynności kontrolne	- sprawdzanie stanu opieki nad zwierzętami domowymi i gospodarskimi podczas kontroli nieruchomości - upomnienia, nakładanie kar pieniężnych dla osób niewypełniających obowiązków dot. właściwej opieki nad zwierzętami, - współpraca ze służbami porządkowymi	cały rok cały rok cały rok
2.	Znakowanie zwierząt (czipowanie, obroże z zawieszkami)	- akcja informacyjna	cały rok
3.	Popularyzacja adopcji	- akcja informacyjna - współpraca ze schroniskiem	cały rok
4.	Popularyzacja kastracji / sterylizacji zwierząt	- akcja informacyjna dla mieszkańców - obowiązek kastracji / sterylizacji bezdomnych zwierząt trafiających do schroniska	cały rok cały rok
5.	Dopuszczanie usypiania ślepych miotów	- akcja informacyjna - dopuszczalne w uzasadnionych przypadkach, jedynie przez osobę do tego uprawnioną	cały rok w zależności od konieczności

Z uwagi na fakt, że w ustawie nie określono precyzyjnie w definicji „ślepego miotu”, do jakiego wieku miot poszczególnego gatunku zwierzęcia jest ślepy a kiedy już nie, uznaje się, że największe doświadczenie w określaniu tego stanu mają osoby o wykształceniu weterynaryjnym. W związku z tym ocena „ślepoty miotu” i możliwości usypiania osobników z tego miotu zostanie przekazana w ich kompetencje.

IX. Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt

Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt odłowionych z terenu Gminy Przywidz zostanie zlecone do wykonania schronisku, które wykonuje je dotychczas w ramach swoich zadań statutowych. Jednocześnie na stronie internetowej gminy planuje się umieszczenie linku (odnośnika z logotypem schroniska) w celu popularyzacji adopcji.

X. Zapewnienie miejsca zastępczej opieki dla zwierząt gospodarskich

Jednym z obowiązków gminy w stosunku do zwierząt jest również zapewnienie miejsca zastępczej opieki dla zwierząt gospodarskich z terenu gminy w przypadku stwierdzenia, że zwierzęta takie są hodowane w niewłaściwych warunkach, traktowane w niezgodny z ustawą sposób lub wykorzystywane w celach niedozwolonych ustawą. W tej sytuacji wójt gminy jest zobowiązany do rozpatrzenia możliwości czasowego odebrania właścicielowi / opiekunowi zwierzęcia w drodze decyzji administracyjnej wydawanej z urzędu. Przekazanie takiego zwierzęcia gospodarskiego musi być poprzedzone stanowiskiem wyrażonym w tej sprawie przez funkcjonariuszy Policji, lekarza weterynarii lub upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

W przypadku zaistnienia sytuacji opisanej powyżej, planuje się aby zwierzę gospodarskie było przekazywane do innego gospodarstwa rolnego na terenie Gminy Przywidz, znajdującego się najbliżej gospodarstwa z którego zwierzę jest odbierane. Warunkami jakie muszą być spełnione przy przeniesieniu zwierzęcia są:

- posiadanie przez nowego (czasowego) opiekuna zwierzęcia właściwego zaplecza do przetrzymania zwierzęcia (budynku o odpowiedniej wielkości, wolnego boksu, zapasu pożywienia),
- uzyskanie zgody nowego opiekuna na przyjęcie tego zwierzęcia.

W przypadku stwierdzenia przez funkcjonariuszy Policji, lekarza weterynarii lub upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej zajmującej się sprawami ochrony zwierząt, że odebranie zwierzęcia od dotychczasowego właściciela / opiekuna jest konieczne w trybie nagłym z uwagi na zagrożenie jego życia lub zdrowia, zwierzę zostaje natychmiast przekazane odpowiedniemu gospodarstwu rolnemu a w przypadku nie znalezienia takiego – odpowiedniej jednostce. Jednocześnie Gmina będzie dążyć do skutecznej egzekucji należności z tytułu poniesionych kosztów na transport, utrzymanie i konieczne leczenie zwierzęcia od jego dotychczasowego właściciela / opiekuna.

XI. Finansowa realizacja Programu i sposób wydatkowania środków.

Środki finansowe na realizację zadań z zakresu ochrony zwierząt przed bezdomnością zapewniono na rok 2013 r. w budżecie Gminy Przywidz na dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, rozdziale 90003 – Oczyszczanie miast i wsi, § 4300 – zakup usług pozostałych.

Należy jednak zauważyć, że do dnia 15.03.2013 r. zostały już poniesione wydatki w wysokości 2.226,40 zł brutto na czynności weterynaryjne oraz przekazanie 1 zwierzęcia do schroniska w Dąbrówce.

W związku z realizacją Programu zabezpiecza się zatem w budżecie Gminy na 2013 r. następujące kwoty środków pieniężnych:

Lp.	Przedmiot wydatku	Kwota (zł.)	Klasyfikacja budżetowa
1.	Udzielanie pomocy bezdomnym zwierzętom	22.000,00	900/90003/4300
2.	Utylizacja martwych zwierząt	4.500,00	900/90003/4300
	Razem 900/90003/4300	26.500,00	

Jednocześnie zastrzega się możliwość zwiększenia zaplanowanej kwoty w sposób zgodny z zasadami gospodarowania finansami publicznymi, np. w przypadku otrzymania darowizn, środków celowych na działania związane z ochroną zwierząt, przesunięć środków budżetowych między poszczególnymi pozycjami.

XII. Monitoring realizacji Programu

W celu prawidłowej realizacji założeń Programu założono kilka wskaźników, które umożliwią monitoring jego wdrażania.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Sposób opisu	Podstawa opisu
1.	Liczba odebranych zgłoszeń	w szt. (w tym proponuje się na podział: od mieszkańców i od służb publicznych)	- ewidencja zgłoszeń
2.	Liczba przekazanych zwierząt domowych do schroniska	w szt.	- dokumentacja przekazywana ze schroniska - dane urzędu gminy
3.	Liczba odebranych i przekazanych zwierząt gospodarskich	w szt.	- liczba decyzji - dane urzędu gminy i innych służb
3.	Liczba interwencji weterynaryjnych		- ewidencja urzędu gminy - liczba płatności
4.	Stan sanitarny schroniska	opisowo	- protokół z wizji lokalnej (min. 1 raz/ rok)

Program przewiduje coroczne sprawozdanie dotyczące poziomu jego wdrożenia. Sprawozdanie będzie mieć formę pisemną bazującą na 2 składowych:

- wykonalności rzeczowej Programu – przedstawianej w formie ww. wskaźników
- wykonalności finansowej Programu – przedstawianej w formie ilości wydatkowanych środków finansowych z podaniem ich procentowego wykorzystania.

Obie te składowe będą ujmowane jako informacja w Programie sporządzanym na kolejny rok oraz w półrocznym i rocznym sprawozdaniu budżetowym gminy Przywidz.

XIII. Ustalenia końcowe

Zgodnie z art. 11a ust. 7 ustawy *o ochronie zwierząt*, projekt Programu zostaje przesłany do zaopiniowania właściwym organom administracji publicznej i jednostkom działającym na terenie gminy:

- ✓ Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Pruszczu Gdańskim,
ul. Wojska Polskiego 16, 83-000 Pruszcz Gdański
- ✓ Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Zwierząt w Gdyni
- ✓ Lecznica Specjalistyczna dla Koni i Małych Zwierząt w Trąbkach Wielkich
- ✓ 7 kół łowieckich.